

Trijose Paežerių dvaro antrojo aukšto salėse eksponuojami kraštiečio Mykolo Žilinsko (1904–1992) Lietuvai padovanoti kūriniai. M. Žilinskas gimė 1904 m. rugsėjo 29 d. netoliese, vos už 35 km esančiame Smalninkų kaime (Marijampolės apskr.), gausioje pasiturinčių ūkininkų šeimoje. 1925 m. baigė „Aušros“ gimnaziją Kaune. 1925–1932 m. studijavo istoriją ir teisę Vytauto Didžiojo universitete. Antrojo pasaulinio karo metais tęsė studijas Humboldto universitete Berlyne ir Sorbonos universitete Paryžiuje. Dar 1925 m. pradėjo žurnalistinę veiklą, dirbo „Vyriausybės žinių“ redaktoriumi. 1933 m. paskirtas Saugumo departamento spaudos skyriaus viršininku. Nuo 1936 m. – Lietuvos Respublikos ministrų kabineto kanceliarijos direktorius. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje: buvo Šaulių sąjungos narys, Vilniaus išlaisvinimo sąjungos reikalų tvarkytojas. Pasižymėjo kaip sumanus ir ryžtingas verslininkas, pradedantis kolekcininkas. 1940 m., siekdamas išvengti tremties į Sibirą, pasitraukė į Vakarus, po karo įsikūrė Vakarų Berlyne, Griunewalde – prabangių vilų rajone. Aktyviai dalyvavo Lietuvos išeivijos veikloje, vėl užsiėmė verslu ir ėmė kolekcionuoti meno kūrinius. Gyvendamas išeivijoje, sukaupe didžiulę ir vertingą dailės kūrinių kolekciją (1685 vnt.), kurios pagrindą sudaro XVI–XX a. įvairiose Europos šalyse sukurti meno kūriniai, tačiau daugiausia joje Vokietijos dailininkų darbų. Ją padovanojo Lietuvai – Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui Kaune. Taip didis Lietuvos patriotas Mykolas Žilinskas įprasmino savo gyvenimo moto: Aš gyvenu tam, kad parodyčiau, ką gali vienas lietuvis, jeigu jis labai myli Lietuvą.

Ekspozicijai atrinkti tiek stilistikos, tiek turinio prasme įvairūs kūriniai iš gausios M. Žilinsko padovanotos kolekcijos. Jie apima platų ir simboliškai tapatų Paežerių rūmų gyvavimo istorijai laikotarpį – XVIII a. pab. – XX a. pr. ir byloja apie to meto diduomenės gyvenimą bei pomėgius. Parodoje dominuojantys reprezentaciniai portretai liudija apie tų laikų diduomenės norą įsiamžinti. Klasicizmo epochai, kai ir buvo pastatyti Paežerių rūmai, būdingą susižavėjimą antika, jos menu ir jos literatūra puikiai iliustruoja parodoje eksponuojami kūriniai antikinės mitologijos tema: „Nimfa teisia satyrą“, „Ikaras ir Dedalas“ bei vieno žymiausių ir ankstyviausių klasicizmo dailės atstovų prancūzo N. Pousino drobės „Aukso veršio garbinimas“ kopija. Taip pat antikinių Romos imperatoriaus Augusto bei jo trečiosios žmonos Livijos Druzilos biustų kopijos. Apie aristokratijos norą šviestis, keliauti ir pažinti pasaulį byloja parodoje gausiai eksponuojami peizažai. Visų pirma – tai įspūdingos žymaus vokiečių tapytojo J. P. Hackerto drobės su jose įamžintais idealizuotais klasicistiniais peizažais. Jiems antrina jau kiek vėlesni jausmingojo romantizmo įkvėpti taip pat didingi, tačiau jau daug konkretnesni austro R. Swobodos ir vokiečio E. Ch. J. F. Prelerio kraštovaizdžiai. Įtaigūs prancūzų dailininko A. Dedreux bei vokiečių G. Fürsto ir E. Volkerso paveikslai įamžina dar keletą svarbių aristokratijos gyvenimosios sričių – pasijodinėjimus žirgais ir medžiokles. O giedros ir džiugios anglų dailininko W. Shayerio vyr. ir prancūzo E. H. A. Chigot drobės tiesiog spinduliuoja ramybę ir mėgavimąsi harmoningu gyvenimu gamtos apsuptyje.

Ekspoziciją parengė:

Irmantė Šarakauskienė ir Palmyra Sakalauskienė

Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus